

de pokpuisten openen, waarvan secundaire infectie, door het inbrengen van allerlei vuil, het gevolg kan zijn, en dit krabben geschiedt gemakkelijker met de rechter dan met de linker hand.

Omtrent het aantal pokken, noodzakelijk om te kunnen verklaren dat een inenting met goed gevolg is geschied, loopen de meeningen nog al uiteen. Toen vroeger nog vijf prikjes of sneetjes op iederen arm werden gemaakt, was bij onderlinge afspraak in de vereeniging van koepokinrichtingen in Nederland bepaald, dat een inenting als geslaagd zou worden beschouwd, als van de tien aangebrachte prikjes of sneetjes, vijf pokpuisten waren opgekomen. Als er minder waren dan vijf, dan werd een supplement-vaccinatie gedaan, d. w. z. er werden nog enkele prikjes of sneetjes aangebracht. Het bleek echter, dat deze supplement-vaccinatie in den regel, niet altijd, zonder resultaat bleef, omdat de opgekomen pokpuisten het kind reeds in meer of mindere mate refractair hadden gemaakt. Thans, nu slechts vijf prikjes of schrapjes mogen worden aangebracht en bovendien het aantal opgekomen pokpuisten op het af te geven inentingsbewijs niet meer behoeft te worden vermeld, verdiende het toch aanbeveling om te bepalen, hoeveel pokpuisten moeten zijn opgekomen om te kunnen verklaren, dat het kind met goed gevolg de inenting tegen de pokken heeft ondergaan. Al weder bij onderlinge afspraak werd dit in de vereeniging van koepokinrichtingen op drie bepaald. Ik geef onmiddellijk toe, dat dit getal willekeurig genomen is, maar een op wetenschappelijke gronden vaststaand getal is niet te geven.

Wanneer dus bij een primaire vaccinatie slechts twee of één of geen enkele pokpuist zich hebben ontwikkeld, wordt een groen vaccinatiebewijs, formulier n°. 4, afgegeven, waarin vermeld wordt, dat het kind zonder goed gevolg eenmaal de inenting tegen de pokken heeft ondergaan. Deze verklaring is slechts gedurende één jaar, nadat de inenting heeft plaats gehad, geldig.

Deze handelwijze geeft het groote voordeel, dat die kinderen, bij wie een niet genoegzaam aantal pokpuisten zijn opgekomen, na een jaar nog eens worden ingeënt, waardoor veel meer kans bestaat, dat deze herenting goed gevolg zal hebben en op deze wijze het mogelijk te kort aan immuniteit zal worden aangevuld.

Geheel eens ben ik het met hen, die meenen, dat het afdrucken der artikelen van het Koninklijk besluit op de achterzijde der formulieren onnoodig en ongewenscht is.

Haarlem, 16 Februari 1913.

H. VAN DEN BERG.

II.

„Iets anders is, dat veel artsen het nu zóó opvatten, alsof voortaan vijf prikjes of schrapjes voldoende is voor één persoon”, schrijft de heer H. H. VAN EIJK te Boskoop in dit *Tijdschrift* van 15 Februari j. l., bldz. 200. Ik kan daarop antwoorden, dat dit inderdaad de bedoeling der regeering is, zooals mij op mijn desbetreffende vraag door den minister van binnenlandsche zaken bij schrijven van 8 Mei 1912 is bericht. Er mag derhalve maar op één plaats met vijf prikjes of schrapjes worden geënt.

Men heeft dus slechts de helft der entstof nodig van vroeger; hierop dient bij het aanvragen der vaccine te worden gelet. Geschiedt dit aan het

onder mijn beheer staande parc vaccinogène, dan verplicht men mij door mededeeling van het aantal in te enten personen; de benodigde hoeveelheid wordt dan, zoo mogelijk, in ruime mate toegezonden. Onnoodig groote aanvragen van buisjes zijn soms oorzaak, dat men anderen moet teleurstellen.

Zou het met het oog op latere contrôle (voor herenting, enz.) niet nuttig zijn, indien overeengekomen werd de enting steeds op één plaats, bijv. den linker bovenarm, te verrichten?

Utrecht, 17 Februari 1913.

W. C. SCHIMMEL.

BRIEFWISSELING.

PRIJZEN VAN HET INTERNATIONALE GENEESKUNDIG CONGRES.

Ter gelegenheid van het zeventiende internationaal geneeskundig congres te Londen zullen worden toegekend de prijs van Moskou, de prijs van Parijs en de prijs van Hongarije. De eerste, ingesteld ter herinnering aan het twaafde congres, bedraagt 5000 francs en zal worden toegekend voor het beste werk op het gebied der geneeskunde of hygiëne, of voor de uitnemendste diensten bewezen aan de lijdende menschheid. De prijs van het dertiende congres te Parijs, ten bedrage van 4000 francs, wordt gegeven aan een enkelen persoon voor een ontdekking of een verzameling van werken, die niet ouder zijn dan tien jaren en die liggen op het gebied van de genees-, heel- of geneeskunde of op dat der anatomische of biologische wetenschappen, toegepast op de geneeskunde. De prijs van Hongarije, ten bedrage van 3000 kronen, is ingesteld ter herinnering aan het zestiende congres te Budapest en dient om een werk op het gebied der geneeskunde te bekronen, dat verschenen is in het tijdsverloop tusschen twee opvolgende internationale congressen.

Het bureau van de permanente commissie der internationale geneeskundige congressen noodigt de collega's uit, de namen van geleerden op te geven, die zij het meest een bekroning waardig keuren. Men kan ook zich zelf daarvoor opgeven. Zulk een candidaatstelling moet vergezeld gaan van de toezending van een exemplaar van het werk, waarop de candidatuur berust. Dit behoort te geschieden vóór 1 Juni a. s.; opgaven na dien datum komen niet meer in aanmerking. De prijzen zullen worden toegekend tijdens het congres te Londen in Augustus 1913.

Het adres van het bureau der permanente commissie is, zooals men weet, Hugo de Grootstraat 10, 's-Gravenhage.

Redactie.

LIJST DER VOORUITBETALERS.

Wij ontvingen deze week zóveel briefkaarten van vooruitbetalers, die hun naam gemist hadden op de tweede lijst, dat het ondoenlijk is allen persoonlijk te antwoorden. Zij vinden echter hun naam op de heden bij dit nummer gevoegde derde lijst. Door de drukkersstaking was het ons niet mogelijk geregeld elke week de ingekomen vooruitbetalingen te verantwoorden en het groote aantal belette ons allen op te nemen. Er volgt bij het eerstkomende nummer nog een vierde lijst met een paar honderd namen